Petrus <Lombardus>; Henricus <de Gorichem> [Comm.]: Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici de Gorichem et problematibus S. Thomae articulisque Parisiensibus)

[Freiburg i. Br.: Kilian Fischer], [ca. 1492] Seite 177

parato frueret. Sicut eñ ex duplici natura cõpactus est homo. ita illi duo bona ꝯditor a pñcipio pparauit. vnũ tempale. alterꝝ eternuz vnũ visibile. alterꝝ inuisibile. vnũ carni. alterꝝ spiritui. Et quia pmũ est qd est animale. deinde qd est spũale. tpale ac visibile bonũ pꝰ dedit. Inuisibile aũt ⁊ eternũ pmisit. ⁊ merit' querendũ pposuit. ¶ Ad illiꝰ aũt custodiã quod dederat. ⁊ ad illud pmerendũ qd pmiserat: naturali rõi in creatiõe anime hoĩs indite q̃ poterat inter bonũ ⁊ malũ discernere preceptum addidit obediẽtie. p cuiꝰ obseruantiã z datũ non pderet ⁊ pmissum obtineret. vt p meritum veniret ad premium.

Ut rõem naturalẽ ⁊ pceptũ dedit deus hoĩ ad seruandũ bonũ qd accepat ⁊ pmerenduz qd pmissum erat

Ista est distinctio. xx. huius secundi libri. In qua magister postq̃ egit de conseruatiõe humane nature per nutrimenti sumptionẽ. agit de conseruatiõe eiusdez p naturalẽ generationẽ. Et tria facit. Primo eñ inquirit an homines in statu innocentie ante peccatum genuissent. Secundo quales ples procreassent. Tertio qualiter ad statum meliorẽ ptransissent. Primũ vsq; ibi. Si vero queritur. Secunduz vsq; ibi. Talis erat hominis institutio. Tertium vsq; ad finem distinctionis. Et tm̃ in generali. In spẽali sententia magistri stat in tribus ppositionibus. quaruz prima est hec. ¶ Si primi parentes non peccassent: generatiõis officio sine pruritu ⁊ libidine in paradiso expleto sine morte cũ omnibus suis simul vel successiue ad meliorem statũ translati fuissent. Hanc magister insinuans querit: qualiter primi parentes filios pcreassent si non peccassent. Et rñdens dicit quosdam opinatos fuisse q per concubitũ non genuissent eo q concubitus sine corruptione non est. que corruptio ante peccatũ esse non potuit in homine. Sz magister dicit q s̃m veritatẽ concubitus ibi fuisset thorus immaculatus. ⁊ nuptie honorabiles. ⁊ cõmixtio sine cõcupiscentia. ⁊ vsum membroꝝ genitaliuz sine corruptione. imo membra genitalia fuissent homini ad vsum s̃m voluntatẽ. sicut homo vtitur aliis membris. Postea magister mouet duas questiones. Prima est. quare non fuit generatio in paradiso facta. Et rñdet q hoc fuit. vel quia nondum deus preceperat q generarẽt. vel quia statim post mulieris formationem peccatũ ⁊ eiectio de paradiso fuit secuta. Secũda questio est. Qualiter parentes post generationez ad pfectam immortalitatẽ ⁊ beatitudinẽ transissent. Respondet q hoc est dubiũ. Nam scriptura nihil de hoc ponit. sed tamen fieri potuisset vt pacta generatione statim parẽtes anteq̃ filii fuissent ad beatitudinem translati. Uel sic q parẽtes ⁊ filii simul vixissent ⁊ postea completo numero electoꝝ simul ad beatitudinem fuissent transsumpti ¶ Secunda ppositio est hec. Primi parẽtes si in statu pstitissent innocẽtie filios nõ solũ ĩ statu puulos: ac pfecto vsu mẽbrorũ destitutos ⁊ alendos genuissent donec corpe ⁊ intellectu ad pfectũ pfecissent. Hanc magister probans mouet ⁊ determinat circa hoc duas questiones. Prima est. Quales filios genuissent in statu innocentie. scz an filios magnos s̃m corpus ac membroꝝ suoꝝ vsuz habẽtes sicut primi parẽtes creati fuerunt membroꝝ suoꝝ compotes loquentes ⁊ opantes seniorũ hominum opatiões. Ad qd rñdens dicit q oportebat nasci paruulos pp̃ter maternoꝝ viscerum artitudinez. Sed quia beatus Augꝰ. hanc questionẽ mouens et nihil determinãs dicit alter quos fuisse opinatos q filii nascentes eque membroꝝ vsum ⁊ loquele vsum habuissent. sicut apparet in quibusdam animalibꝰ q stant immediate post natiuitatẽ ⁊ matres sequuntur. Aliis aũt placet q tunc sicut modo in statura corporis ⁊ loquela ⁊ in aliis hmõi p temporis momẽta pfecissent. quia sicut ex conditione nature in illo statu sine culpa indigebant cibo. sic etiã ex conditione nature in illo statu sine culpa de paruulis in magnos pfecissent. ¶ Secunda questio est. Utrũ in aliis q̃ cõcernunt aĩam. s. in sensu ⁊ intellectu profecissent: s̃m concernẽtia ipsum corpus. Et rñdens dicit sustinendo ipsam primã opinionem supradictã. s. q profecissent s̃m corpus. potest etiã sustineri secunda. s. q pfecissent s̃m animã ⁊ in his que ad animam pertinent ad augmentũ accepissent. attamen ignorantia sciẽtie tunc in paruulis nõ fuisset penosa sicut modo ĩ hominibus. sed tantũ naturalis. eo q non fuisset respectu eoꝝ q̃ scire tenerent. qualis solũ dicit pena. ¶ Tertia ppositio est hec. Talis conditionis erat hominis institutio ante peccatũ. q obseruando diuinum pceptum fuisset cũ tota sua posteritate translatꝰ vltimate ad meliorẽ statũ vbi meliori bono. s. eterno frueret. Hanc ppositionem magister sentẽtialiter ponẽs subdit rõem quare homo de illo bono tpali ad eternum transferret. quia sicut ex duplici natura homo constabat. ita duplex bonũ deus ei parauerat. Primuz bonum s̃m apostolũ est tpale ⁊ visibile. qd scz preparauit carni in paradiso. Aliud bonuz est spirituale eternũ ⁊ inuisibile. s. beatitudo eterna. ad quod mediante obedientia ⁊ merito ferendus fuit. Et tantuz in spẽciali.

¶ De inuidia diaboli qua ad hominẽ temptandum accessit. a

Uidẽs igitur DI. XXI

v diabolꝰ hoĩem p obediẽtie humilitatẽ posse ascẽdere. vnde ipse p supbiã corruerat: inuidit ei. ⁊ qui priꝰ p supbiã diabolꝰ fuerat. i. deorsũ lapsus. zelo inuidie factꝰ est sathan. i. aduersarius. Unũ ⁊ mulierẽ tẽptauit in qua minus q̃ in viro rõem vigere nouit. Eiꝰ eñ malicia ad temptandũ v̾tutẽ timida: humanã naturam ĩ ea pte vbi debilior videbat aggressa ẽ. Ut si forte illic aliquatenꝰ p̃ualeret. postmodum fiducialiꝰ ad alterã q̃ robustior fuit: pulsandã vel potiꝰ subuertendã accederet. Primum ergo solitariã feminã explorauit. vt in ea primũ omnem sue temptationis vim experiretur.

Quare ad feminam prius venit

¶ Quare in aliena forma venit. b

Sz quia illi per violentiã nocere nõ poterat. ad fraudẽ se conuertit: vt dolo hoĩem supplãtaret. quẽ v̾tute supare neq̃ret. Ne aũt fraus illiꝰ nimis manifestaret ĩ sua specie nõ venit. ne apte cognosceret ⁊ ita repelleret. Iterꝝ ne nimis occulta foret fraus eiꝰ q̃ caueri nõ posset. et homo

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT

http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-333/0177

Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

gefördert durch die DFG